

דנ"פ 7149/15 - עדן אוחיון נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

דנ"פ 7149/15

לפני: כבוד הנשיאה מ' נאור

המבקש: עדן אוחיון

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לדיון נוסף בפסק דינו של בית העליון בע"פ 2760/14 מיום 7.10.2015 שניתן על ידי כבוד המשנה לנשיאה א' רובינשטיין וכבוד השופטים: ח' מלצר וד' ברק-ארז

בשם המבקש: עו"ד אלי כהן; עו"ד רותם טובול; עו"ד ששי גז

החלטה

1. לפניי בקשה לדיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט העליון בע"פ 2760/14 אוחיון נ' מדינת ישראל (7.10.2015) (מפי המשנה לנשיאה א' רובינשטיין, בהסכמת השופט ח' מלצר והשופטת ד' ברק-ארז) (להלן: פסק הדין). בפסק הדין נדחה ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (תפ"ח 34170-05-12 (להלן: פסק הדין קמא)) שהרשיע את המבקש וגזר עליו עונש של מאסר עולם, וחייב אותו בפיצויים בסך של 200,000 ש"ח.

רקע

עמוד 1

2. עובדות המקרה נסקרו בהרחבה בפסק הדין והן יובאו כאן בתמצית. בליל שבת שבין ה-4.5.2012 ל-5.5.2012, בשעת לילה מאוחרת, הגיעו המבקש, חברתו ושלושה חברים נוספים לפרק שכונתי בבאר-שבע. המבקש, כמנהגו, נשא עליו סכין מטבח כשהיא מוחבאת במכנסיו. החבורה הקימה רעש שהפריע מאד למנוחת הלילה של השכנים. המנוח ואשתו, שהתגוררו בסמוך, הפצירו בחבורה לשמור על שקט, אך ללא הועיל. בקשותיהם נענו בתגובות בוטות. בשלב מסוים התקשרה אשת המנוח למשטרה, ואף חזרה ופנתה למשטרה זמן מה לאחר מכן, אולם המשטרה בוששה לבוא. בשלב מסוים ירד המנוח מדירתו אל הפארק, והתקדם לעברו של המבקש. המבקש מצדו התקדם גם הוא לעברו של המנוח, וכאשר נפגשו – נגח בו המנוח. מיד לאחר מכן הניף המבקש את הסכין ודקר את המנוח בפלג גופו השמאלי, ואז ברח מן המקום עם חברתו. הדקירה פגעה בליבו של המנוח, והוא נפטר במקום תוך זמן קצר.

3. המבקש הואשם בעבירות של רצח בכוונה תחילה, החזקת סכין שלא כדין, שיבוש מהלכי משפט, והדחה בחקירה. בית המשפט המחוזי הרשיע את המבקש בכלל האישומים. בגזר הדין, השית בית המשפט המחוזי על המבקש עונש של מאסר עולם, וחייב אותו בפיצויים בסך של 200,000 ש"ח. על פסק דינו של בית המשפט המחוזי ערער המבקש לבית משפט זה.

פסק הדין מושא הבקשה לדיון נוסף

4. בית המשפט דחה פה אחד את ערעורו של המבקש. על אף שחלק מטענותיו העובדתיות התקבלו, ובכלל זאת ביחס למועד שלפית הסכין, לא היה בכך כדי להועיל לו. בית המשפט השתכנע כי אין המדובר במקרה של הריגה, וכי יש להותיר על כנה את הרשעתו ברצח. לצד זאת, שופטי ההרכב התבטאו בדבר הצורך בתיקון עבירות ההמתה בחוק הישראלי, ואף התייחסו לאפשרות התיאורטית כי ייתכן שהמקרה הנוכחי מתאים יותר לעבירה מסוג של רצח מדרגה נמוכה (עבירה שאינה מצויה בחוק הישראלי כיום).

הבקשה לדיון נוסף

5. טענתו המרכזית של המבקש היא כי נוכח התבטאויות השופטים בדבר האפשרות התיאורטית של הרשעתו של המבקש בעבירת רצח חלופית מדרגה נמוכה דווקא, הרי שלפי כלל הפירוש המקל יש להרשיעו בהריגה. עוד טען המבקש כי אין להרשיע בעבירת רצח על יסוד החזקה כי אדם מתכוון לתוצאות הטבעיות של מעשיו, וכי מכל מקום יסודות עבירת הרצח לא התקיימו בעניינו. לבסוף הוא טען כי שגה בית המשפט עת הותיר את הרשעתו על כנה למרות שקיבל את רוב טענותיו העובדתיות.

הכרעה

6. לאחר שעיינתי בבקשה, בפסק הדין ובפסק הדין קמא, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות. סעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, קובע כי דיון נוסף ינתן מקום שבו קבע בית המשפט העליון

הלכה חדשה, הסותרת הלכה קודמת או הלכה שמפאת קשיותה או חידושה ראויה היא כי תידון בדיון נוסף.

7. טענתו המרכזית של המבקש היא כי שגה בית המשפט עת הותיר את ההרשעה ברצח על כנה, שכן שופטי ההרכב ציינו כי ייתכן והיה מקום להרשיע את המבקש בעבירת רצח חלופית, פחותה בחומרתה. המבקש טען כי במצב דברים כזה, הרשעתו בעבירה החמורה של רצח אינה עולה בקנה אחד עם עקרונות ההגנות והצדק, ואינה מתיישבת עם כלל הפירוש המקל שמצוי בסעיף 34כא לחוק העונשין. לכן, לדידו, יש להרשיעו בהריגה.

ואולם, לא מצאתי כי כלל הפירוש המקל רלוונטי לענייננו, וממילא לא שוכנעתי בצדקת טענתו. כלל הפירוש המקל - או עקרון הפרשנות המצמצמת - מצוי בסעיף 34כא לחוק העונשין, שזו לשונו:

"ניתן דין לפירושים סבירים אחדים לפי תכליתו, יוכרע הענין לפי הפירוש המקל ביותר עם מי שאמור לשאת באחריות פלילית לפי אותו דין."

כלל זה קובע כי "אין להשית על אדם אחריות פלילית בגין מעשה מסוים כאשר בין הפירושים האפשריים ללשון הוראת החוק הרלוונטית קיים פירוש סביר, העולה בקנה אחד עם תכלית אותה הוראה, ולפיו ניתן שלא להטיל אחריות פלילית (או להטיל אחריות פלילית ברמה מופחתת) בגין אותו מעשה" (דנ"פ 10987/07 מדינת ישראל נ' כהן, פסקה 9 לפסק דינה של הנשיאה ביניש (2.3.2009)). לפי הכלל, יש לבחור בפירוש המקל ובתנאי שהוא פירוש סביר, המתיישב עם לשונו ותכליתו של החוק (יורם רבין ויניב ואקי דיני עונשין כרך א 110, 114 (2014), מהדורה שלישית).

בית המשפט קבע כי "הוכח בבירור כי המקרה שבפנינו לא היה אירוע של הריגה" (פסק הדין, בפסקה 75 לפסק דינה של השופטת ד' ברק-ארז). כלומר הרשעה בעבירת ההריגה בענייננו לא הייתה בבחינת פרשנות סבירה. התייחסויותיו של בית המשפט לאפשרות ההרשעה בעבירת רצח מדרגה נמוכה, היו אך בבחינת דיון תיאורטי בעבירה תיאורטית שאינה קיימת בספר החוקים של מדינת ישראל. מאחר שאין המדובר בשקילה של אפשרות פרשנית סבירה המעוגנת בחוק, אין רלוונטיות לכלל הפרשנות המקל שבסעיף 34כא לחוק העונשין.

8. המבקש טען גם כי החזקה שלפיה אדם מתכוון לתוצאות הטבעיות של מעשיו אינה יכולה לחול בעבירות של כוונה מיוחדת. טענה זו נטענה באופן שטחי, ללא כל ביסוס, ולא באופן שיש בו כדי ללמד כי המדובר בהלכה העומדת בקריטריונים המצדיקים דיון נוסף. בנסיבות העניין, די בכך כדי לדחות אותה.

למעלה מן הצורך אציין, שבהכרעו בדבר קיומה של החלטה להמית בענייננו, בית המשפט הסתמך אמנם על חזקת הכוונה, אך תוך שבחן את מכלול נסיבות העניין. ואכן, ההכרעה בשאלה אם הייתה או לא הייתה החלטה להמית תלויה במכלול נסיבות העניין (ע"פ 4932/00 יעקבלב נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(4) 30, 37 (2002)). גם כאשר משתמשים בחזקת הכוונה להוכחת קיומה של החלטה להמית, יש לעמת חזקה זו עם מכלול הנסיבות ולתור בו אחרי חיזוקים או סתירות. ב-ע"פ 6066/94 חסן נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(4) 326, 334 (1997), כתב השופט ת' אור:

"על כוונתו של התוקף ניתן להסיק מתוך התנהגותו בנסיבות המקרה. במסגרת זו, ניתן לעשות שימוש בחזקה כי נאשם

התכוון לתוצאות הנובעות באופן טבעי ממעשיו. כך, אם אדם תוקף בכלי קטלני את חברו ופוגע בו במקומות רגישים בגוף, ניתן להסיק מכך על החלטה להמית את המותקף. יריות בנשק קטלני לכיוון ראשו או חזהו של הקורבן יכולות ללמד על החלטה כזו. מכות בגרון בראשו של הקורבן מלמדות גם הן על החלטה כזו (ע"פ 563/79 האדי נ' מדינת ישראל [3]). ניתן להסיק מסקנה דומה במקרה של דקירות בעוצמה בסכין במקום רגיש כמו החזה. וכבר נקבע לא אחת, שאפילו דקירה אחת בחזה אשר גרמה למוות יכולה, בנסיבות מתאימות, ללמד על החלטה להמית (ע"פ 68/79, 889/78 מוגרבי נ' מדינת ישראל [4]; ע"פ 624/89, 652/90 יחזקאל ואח' נ' מדינת ישראל [5]). עם זאת, אין לומר שכל דקירת סכין בחזה מלמדת בהכרח על קיומה של החלטה כזו. אם נסיבות המקרה מלמדות, שאף שהדקירה הייתה במקום רגיש כמו החזה, לא הייתה כוונה לפגוע דווקא במקום זה או במקום רגיש אחר, או לפחות קיים ספק אם הייתה כוונה לפגיעה במקום רגיש, אזי אין להסיק כי נתקיימה ההחלטה להמית (השווה: ע"פ 511/91 אשקר נ' מדינת ישראל [6]; ודעת הרוב בע"פ 777/92, 846 הררי ואח' נ' מדינת ישראל [7]).

בסופו של דבר מדובר בקביעות שבעובדה ולא בעניין שבדין. בית המשפט השתכנע בקיומה של כוונה להמית גם לאחר שהתחשב בנגיחה שקדמה לדקירה ובקביעה כי המבקש דקר את המנוח אך דקירה בודדת. בית המשפט השתכנע בכך בשים לב למהות כלי הנשק ולמיקומה הקטלני של הדקירה ובלי שזקף לרעתו של המבקש את עובדת בריחתו מהזירה מבלי להושיט עזרה למנוח.

9. טענותיו של המבקש הן ערעוריות במובהק, ואין מקומן בבקשה לדיון נוסף, באשר דיון נוסף אינו ערעור נוסף (ראו: דנ"א 1075/15 בלום נ' אנגלו סכסון - סוכנות לנכסים (ישראל - 1992) בע"מ (8.3.2015)).

10. סוף דבר, אין עילה לדיון נוסף.

הבקשה נדחת.

ניתנה היום, ז' בכסלו התשע"ו (19.11.2015).

ה נ ש י א ה